

Svar på fråga 2024/25:728 av Isabell Mixter (V)
Försäkringskassans användning av AI

Isabell Mixter har frågat mig om jag avser att ta några initiativ med anledning av de återkommande uppgifterna om brister i Försäkringskassans AI-system för att upptäcka felaktiga utbetalningar.

Omkring 15–20 miljarder kronor uppskattas betalas ut felaktigt varje år från välfärdssystemen, varav hälften misstänks vara avsiktliga fel. Det är nödvändigt med träffsäkra och effektiva kontroller för att motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar. Försäkringskassan använder därför dataanalyser och urval för att identifiera ärenden med en hög risk för fel. Det är viktigt att komma ihåg att all AI bygger på sannolikheter. Det betyder att ett ärende som flaggas som hög risk inte nödvändigtvis behöver innehålla fel. Ett ärende som flaggas kontrolleras därför alltid manuellt innan beslut.

Genom de ändringar i 114 kap. socialförsäkringsbalken som riksdagen har beslutat finns det nu ett uttryckligt stöd för

Försäkringskassan att använda personuppgifter i kontroller, vilket bl.a. sker i arbetet med dataanalyser och urval.

Att använda ny teknik kräver noggranna överväganden och det kan finnas behov av att genomföra riskanalyser utifrån ett etiskt, rättsligt och säkerhetsmässigt perspektiv. Regeringen har i regleringsbrevet för 2025 beslutat att ge Försäkringskassan i uppdrag att senast den 2 juni 2025 redovisa de insatser som har genomförts eller som myndigheten avser att genomföra i syfte att utveckla sin användning av AI. Myndigheten ska, när det bedöms relevant, redovisa en analys av riskerna utifrån bl.a. ett etiskt, rättsligt och säkerhetsmässigt perspektiv.

Från augusti 2026 kommer en EU-reglering för utveckling och användning av AI-system (AI-förordningen) att börja tillämpas. Förordningens syfte är att främja människocentrerad och tillförlitlig AI, samtidigt som den säkerställer en hög skyddsnivå för hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter. Regeringen tillsatte i september 2024 en utredning (2024:83) som bl.a. ska föreslå ett system för tillsyn och kontroll av efterlevnad i Sverige.

Likabehandling är en grundläggande princip för all offentlig verksamhet. Enligt diskrimineringslagen är diskriminering förbjuden inom ett stort antal samhällsområden, bl.a. socialförsäkringssystemet. Det finns också möjlighet för en enskild som upplever sig diskriminerad att anmäla detta till

Diskrimineringsombudsmannen. Jag utgår från att
Försäkringskassan tillämpar gällande lagstiftning korrekt.

Stockholm den 5 februari 2025

Anna Tenje